

5. Vem styrde i Åbo under medeltiden och på 1600-talet? Hur såg rättsväsendet ut

rådstugurätt, -en	raastuvanoikeus
anklaga I	syyttää
en skräddare 5b	räätäli
misshandla I	pahoinpidellä
förolämpa I	loukata
vara IV osams om ngt	olla riidoissa jstkn
ett arv 5	perintö
påstå IV (o-å)	väittää
bete II sig	käyttäytyä
en rövare 5b	ryöväri
i sin tur	vuorostaan
skälm	kelmi
vägra I	kieltäytyä
ett skymford 5	loukkaus
uppmåna I	kehottaa
avkunna I	julistaa
en dom 2	tuomio
vad xx beträffar	mitä tulee xx
överträda II	riikkoa (lakia)
ett påbud 5	kielto
en svåger 2	lanko
ett mål 5	oikeusjuttu
behålla IV (ö-å)	säilyttää
heder, -n	kunnia
bevara I	säilyttää
sammanträda II	kokoontua
antagligen	luultavasti
sköta II	hoitaa
förvaltning, -en	hallinto
rättsväsende, -t	oikeuslaitos
inflytande, -t	vaikutus, valta-asema
en fogde 2	vouti
ett protokoll 5	pöytäkirja
en kämner 3	<i>Medlem av kämnersrätten. I Magnus Erikssons stadslag från mitten av 1300-talet slogs det fast att det förutom rådstugurätten också skulle finnas en lägre domstol som dömde i mindre mål. Under 1600-talet började man kalla de här domstolarna, som bara fanns i de större städerna, för kämnersrätter.</i>
en avgift 3	maksu
utföra II	suorittaa
meddela I	ilmoittaa
infinna IV (a-u) sig någonstans	olla läsnä jossakin
behandla I	käsittää
en skuld 3	velka

en stöld 3	varkaus
ett slagsmål 5	tappelu
en arvstvíst 3	perintöriita
ett straff 5	rangaistus
böter	sakot
ett fängelse, -t, -r, -rna	vankila
den anklagade	syytetty
förvara I	säilyttää
den dömde	tuomittu
vända II sig	kääntyä
ett dråp 5	tappo
ett mord 5	murha
ett barnadråp 5	lapsen tappo
ett äktenskapsbrott 5	aviorikos
ett område 4	alue
en ärekränkning 2	kunnianloukkaus
ske II	tapahtua
i samband med	jknk yhteydessä
befalla IV (ö-a)	käskää
ta IV (o-a) itu med ngn	ottaa joku käsiteltäväkseen
bråk 5	riita
mjöd, -et	sima
en tjuv 2	varas
föra II	viedä
en horunge 2	huoranpenikka
förneka I	kieltää
förklara I	selittää
tjänst 3	palvelus
sist och slutligen	loppujen loppuksi

6 Brott och straff

en mördare 5a	murhaaja
före detta ex-,	entinen
backhoppning, -en	mäkihyppy
en stjärna 1	tähti
ha IV gemensamt	olla yhteistä
en våldsmän 5 (män, -nen)	väkivaltainen mies
ett brott 5	rikos
skilja II sig åt	erota
en grad 3	aste
våld, -et	väkivalta
sitta IV (a-u) fängslad	istua vangittuna
ett fängelse 3	vankila
grov, -t, -a	karkea
en brottsling 2	rikollinen
avtjäna I	kärsiä
ett straff 5	rangaistus
sträng, -t, -a	ankara

livstids	elinikäinen
en gärningsman 5 (män, -nen)	tekijä
ett dråp 5	tappo
en förbrytare 5a	rikollinen
döma II	tuomita
böter, -na	sakko
villkorlig, -t, -a	ehdollinen
samhällstjänst	yhteiskuntapalvelus
en handling 2	teko
rycka II på axlarna	kohottaa hartioitaan
resultera I i	olla seurauksena
mil/d, -t, -da	lievä
ett århundrade 4	vuosisata
allvarlig, -t, -a	vakava
död, -en	kuolema
våldsgärning 2	väkivallanteko
utomäktenskaplig	avioliiton ulkopuolinen
en förbindelse 3	yhteys
tidelag	eläimiin sekaantuminen
umgänge, -t	kanssakäynti
barnamord 5	lapsenmurha
häxeri, -et	noituus
kroppsstraff 5	ruumiillinen rangaistus
fattig, -t, -a	köyhä
en uppgift 3	tehtävä
ett halsjärn	kaularauta
medan	kun taas
låg – lägre – lägst	matala
en borgare 5a	porvari
gatlopp, -et	kujanjuoksu
byta II (ut mot)	vaihtaa
ett spöstraff 5	ruoskarangaistus
motsvara I	vastata
ungefär	noin
ett slag 5	lyönti
ett spö 5	ruoska
en spöare 5a	ruuskija
en bödel 2	pyöveli
avlöna I	palkata
verkställa II	toimeenpanna
en dom 2	tuomio
ett yrke 4	ammatti
gå IV (i-å) i arv	kulkea perintönä
sköta II	hoitaa
renhållning, -en	puhtaanapito
kastlera I	kastroida
avliva I	lopettaa
samt	sekä
fånga I	vangita

förrymd, -t, -a	karannut
ett svin 5	sika
i ersättning	korvauksena
följande	seuraava
en gång 2	kerta
behålla IV (ö-å)	pitää
inkomst 3	tulo
utgåra IV (o-o)	tehdä, muodostaa
en lön 3	palkka
avskydd, -tt, -a	vihattu
en stupstock 2	pölkky
stjäla IV (a-u)	varastaa
en ko 3	lehmä
avrättningsplats 3	teloituspaikka
vara i bruk	olla käytössä
bosättning, -en	asutus
besluta I	päättää
flytta I	muuttaa
galg, -en	hirsipuu, hirsi
en stadsbo 3	kaupunkilainen
anse IV (å-e)	olla jotain mieltä
emellertid	kuitenkin
förfula I	rumentaa
en stadsbild 3	kaupunkikuva
varvid	jolloin
använ/d, -t, -da	käytetty
ett ställe 4	paikka
ett rådhus	raatihuone
ske III	tapahtua
placera I	sijoittaa
en påle 2	paalu
på vardera sidan	molemmilla puolilla
sätta IV (a-a) upp	laittaa ylös
ett huvud 5	pää
respektive	tässä: sekä
ett offer 5	uhri
höger	oikea
en hand 3	käsi
enbart	vain
utan	vaan
tjänstedistrikt, -en	virkaipiiri
vara IV (a-a) verksam	olla toiminnassa
omnejd, -en	ympäristö
dö IV (o-ö)	kuolla
begrava I	haudata
vanligtvis	tavallisesti
begravningsplats 3	hautausmaa
ett lik 5	ruumis
en likdel 2	ruumiin osa

i hörnet av	jonkin kulmauksessa
segelduk, -en	purjekangas
en tomt 3	tontti
grunda I	perustaa
en stadskärna 1	kaupunin ydin
att sätta någon i fängelse	jonkun laittaminen vankilaan
ovanlig, -t, -a	epätavallinen
en förvaringsplats 3	säilytyspaikka
av någon anledning	jostain syystä
anhålla IV (ö-å)	pidättää
förvara I	säilyttää
bakom lås och bom	lukkojen takana
tjuvkällare, -n	varaskellari
en tjuv 2	varas
övrig	muu
en anhållen	pidätetty
en arrestkammare 5a	pidätyskamari
ett skäl 5 (till)	syy johonkin
häkte, -t	häkki, putka
en skuld 3	velka
ha IV till uppgift	olla tehtävänä
bevakning, -en	valvonta
en fånge 2	vanki
farlig, -t, -a	vaarallinen
i järn	raudoissa
på slottet	linnassa
stå IV (o-å) för sitt uppehälle	vastata elatuksestaan
muta I	lahjoa
ett förhållande 4	olosuhde, suhde
dömd för stöld	tuomittu varkaudesta
en lösdrivare 5a	irtolainen
en mördare 5a	murhaaja
avtjäna I	suorittaa, kärsiä (rangaistus)
böter	sakot
delta IV (o-a)	osallistua
ett slagsmål 5	tappelu
olaglig, -t, -a	laiton
en vara 1	tavara
utan tillstånd	ilman lupaa
vistas I	oleskella
skydda I	suojella
inkvartera I	majoittaa
hantera I	käsitellä
eld, -en	tuli
ovarsam	huolimaton
staten 3	valtio
bygga II	rakentaa
sända II	lähettää
däremot	sitä vastoin

byggarbetsplats 3
ett spinnhus
sysselsätta IV (a-a)
spinna IV (a-u)
väva II
fram till

rakennustyömaa
kehräämö
työllistää
kehrätä
kutoa
johonkin asti